

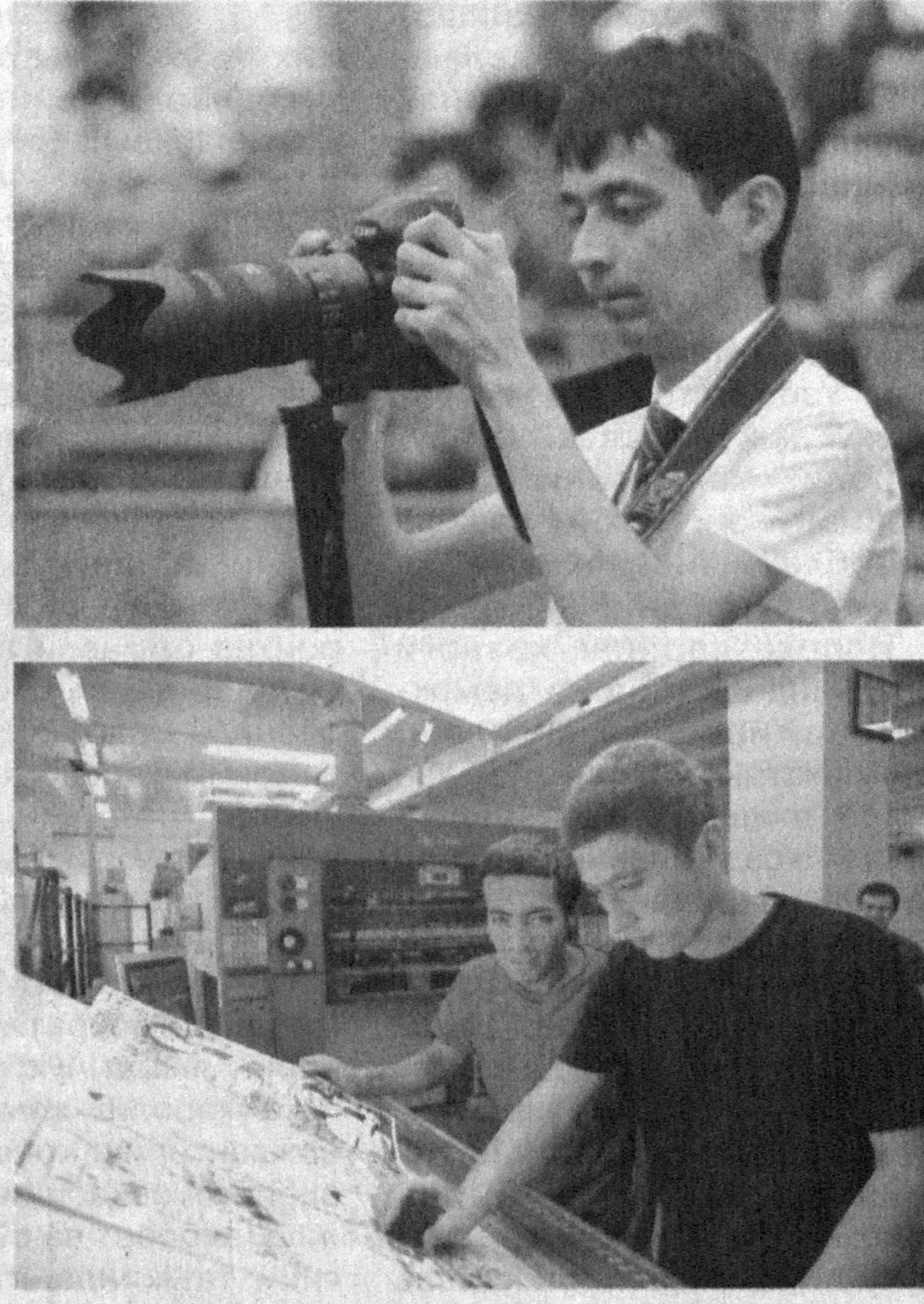
КУЧ-АДОЛАТДА

Ўзбекистон Республикаси Олий судининг ҳуқуқий газетаси

<http://www.olysud.uz>

1998 йил 29 августдан чиқа бошлаган.

2015 йил
3 июль,
жума
№ 26 (539)

МАЪНАВИЯТНИ АСРАШ - АВВАЛО ИНСОННИЙЛИКНИ, ИНСОННИНГ ЎЗИННИ АСРАШ ДЕМАКДИР

"Мамлакатимиз аҳолисини, замондошларимизнинг ҳаёти ва дунёқарашни кечаги — 90-йиллардаги одамларнинг ҳаёти ва дунёқарашни билан солиштирадиган бўлсан, ўртада ер билан осмонча фарқ, борлитини кўриш, кузатиш қийин эмас".

Президентимиз Ислом Каримовнинг яқинда матбуот ва оммавий ахборот воситалари ходимларига йўллаган табригида ана шундай эътирофли сўзлар бор.

Ҳақиқатан ҳам, мустақиллик йилларида миллий давлатчиликни шакллантириш билан боғлиқ, кенг қамровли ислоҳот ва ўзгаришлар туфайли мамлакатимизда тамомила янга демократик сиёсий тизим шаклланди. Фуқароларимизнинг сиёсий онги ва тафаккурида, дунёқарашда жиҳдий ижобий ўзгаришлар рўй берди.

Айтиш керакки, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси томонидан 1998 йилнинг ноябрь ойидаги Мамлакатимизда демократик ислоҳотларни янада чукурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепциясининг кабул қилинishi юртимизда амалга оширилаётган демократик янгиланиш ва модернизация жараёнларининг конунишни мантикий давоми бўлди.

Парламентга давлатимиз раҳбарни

томонидан таҳдим этилган мазкур Концепция, моҳият-этибирига кўра, узок муддатга мўлжалланган миллий тараққиёт дастури бўлиб, у бугунги глобалашув замонидаги дунё шиддат билан ўзғарб бораётган бир шароитда ўзаро узвий боғлиқ бўлган сиёсий ва иқтисодий ислоҳотлар, давлат ҳокимиётини ва башкавруви тизимини демократлаштириш ва эркинлаштириш, суд яққол кўриши мумкин.

ахборот эркинлигини, сайлов эркинлигини таъминлаш, сайлов тизимини тақомиллаштириш, фуқаролик жамиятини ривожлантириш бўйича устувор вазифаларни белгилаб берди.

Бу — демократик ислоҳотлар изчилини тадрижий, боскимча-боскимча узлуксиз, қатъян ва тизимили жараён эканининг янага ислобидори. Ушбу жараёнларда, айниска, фуқаролик жамиятининг муҳим институти хисобланган оммавий ахборот воситалари ўзига хос ва ўзига мос олий роҳларидан боради.

Шу боис, юртимизда оммавий ахборот воситаларини ҳар томонлама кўллаб-куватлашса масаласи давлатимизнинг доимий эътибор марказида бўлиб келмоқда. Ўртошибомиз қайд этганидек, бунинг тасдиғини охирги 7 йилда соҳа ривоҳи учун давлат бюджети хисобидан кредитлар, ижтимоий бўйротмалар ва давлат грантлари шаклида қарийб 13 миллиард сум маблағ ажратилгани мисолида яққол кўриши мумкин.

Агар бундан йигирма йил олдин юр-

тиимида 475 та оммавий ахборот воситаси мавжуд бўлган бўлса, бугунги кунда 1 минг 400 дан ортиқ оммавий ахборот воситаси фаолият кўрсатмоқда. Уларнинг орасида анъанавий ахборот воситалари бўлмиш газета-журналлар, телевизиони тармоқлар билан бирга энг замонавий ва илгор медиа тармоқлари — рақами ва мобил телевидение, интернет-радио, умуман, интернет журналистикаси миллий ахборот майдонида тобора мустаҳкам урин ўрин тутади.

Кейинги 5 йилнинг ўзида веб-сайтларнинг сони 2 баробар органдар ва 300 дан ошиб кетганинг ўзи ҳам мамлакатимиз миллий ахборот маконининг мазмунни ва манзараси тубдан ўзгараштирилганни намоён этмоқда. Бугунги кунга келиб Ўзбекистон аҳолисининг қарийб 54 фоизи рақами телевидение билан камраб олинган. Оммавий ахборот воситалари юртимизда яшайдиган миллат ва эллатларнинг 15 та тилида фаолият олиб боради.

(Давоми иккинчи бетда)

бошлади.

Халқимиз ўзи истаган ва танлаган йўл — эркин, озод ва обод, фаровон ҳаёт барпо этиш йўлида яна бир мукаддас тимсолга эга бўлди.

(Давоми учинчи бетда)

Iftixor

Давлат герби - истиқлолимиз, фахру ифтихоримиз тимсоли

Бундан 23 йил мукаддам
— 1992 йил 2 июлда
“Ўзбекистон
Республикасининг давлат
герби тўғрисида”ги
тарихий Қонун эълон
қилинганди. Ушбу Қонунга
мувофиқ мустақил
давлатимизнинг ўзига хос
ва ўзига мос олий
ролларидан бирни —
давлат герби тасдиқланди.

Халқимиз ўзи истаган ва танлаган йўл — эркин, озод ва обод, фаровон ҳаёт барпо этиш йўлида яна бир мукаддас тимсолга эга бўлди.

(Давоми учинчи бетда)

Маълумки, одил судловни амалга ошириш, жамиятда қонунустурорлигини таъминлаш, фуқароларнинг ҳуқуқ, ва мағфаатларини кафолатли ҳимоя қилишда қонуннинг вақт бўйича амал қилиши институти ҳам мухим ўрин тутади.

Mezon

Қонуннинг вақт бўйича амал қилиш институти

Қонунийлик ва ижтимоий адолатни таъминлашда муҳим ўрин тутади

Шу маънода амалдаги Жинонг кодексидаги “Қонуннинг вақт бўйича амал қилиши”га (13-модда) оид норманинг мазмун-моҳиятини чуқур таҳлил қилиш талаб этилади.

Айтиш керакки, “вақт” атаси кенг маънени англолади. Хўш, юридиқ адабийтларда кўлланадиган вақт тушунчалиси қандай изоҳланади? Мазкур ҳуқуқий атаманинг муҳиятини англашда аввало, унинг фалсафадаги замон ва макон тушунчалари билан узвий боғликлигига эътибор қаратиш лозим.

Изоҳи лугатларда вақт — оламнинг муҳим атрибутиридан бирни бўлиб, макон-

(Давоми учинчи бетда)

Юртимиз тараққиётини таъминлаш, халқимиз турмуш фаровонлигини юксалтириш, ижтимоий ҳимояни кучайтириш, давлатимизнинг мустаҳкамлашга хизмат қилиувчи омиллар орасида солиқ тушумлари ҳам муҳим ўрин тутади.

Burch va majburiyat

Солиқлар ва мажбурий тўловлар

Иқтисодий барқарорликка ва мамлакатимиз тараққиётига хизмат қиласи

Конституциямизнинг 51-моддасида қайд этилганидек, фуқаролар қонун билан белгиланган солиқлар ва маҳаллий иғимларни тўлашади.

Ҳақиқатан ҳам, солик тўловлари мунтазам адо этилиши, конунчиларининг бу борадаги мөబъарлари катъий риоя килиниши мамлакат тараққиёт суръатларининг жадаллашиши ва халқ, фаровонлиги янада ортишининг муҳим омилларини солиқларни тўлашади.

Ҳақиқатан ҳам, солик тўловлари мунтазам адо этилиши, конунчиларининг бу борадаги мөబъарлари катъий риоя килиниши мамлакат тараққиёт суръатларининг жадаллашиши ва халқ, фаровонлиги янада ортишининг муҳим омилларини тўлашади.

да белгиланган солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни тўлашадан бўйин товвалининг ижтимоий хавфлилиги солик тўловчилар томонидан солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни ўз вақтида ва тўлиқ тўлашади оид мажбуриятни касдадан бажармасликдан иборат бўлиб, бу ҳаракат Ўзбекистон Республикаси давлат бюджетига пул маблағларни тушмай.

Айтиш керакки, истиқлол йилларида бу борада кўйилган салмокли ва самарали кадамлар таъминотни ташкил этиш, бюджет маблағларни солик ҳамда молия тизими шаклланди.

Натижада пенсия ва нафха таъминотни ташкил этиш, бюджет маблағларни солик ҳамда молия тизими шаклланди.

Qonun ko`magi

Мустаҳкам ҳуқуқий замин, имтиёз ва кафолатлар

амалда кутилган самараларни бермоқда

Мамлакатимизда тадбиркорлик фаолиятига иқтисодий ривожланишининг муҳим таяничи, халқимиз фаровонлигининг манбаи сифатида алоҳида эътибор қаратилиб, унинг иҷтиҳоди тараққий этиши учун барча шарт-шароитлар яратиб бериладигани ҳар биримиз гувоҳмиз.

Айтиш керакки, Президентимизнинг жорий йилнинг 15 майда қабул қилинган “Хусусий мулк, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ишончли ҳимоя қилишини таъминлаш, уларни жадон ривожлантириш йўлидаги тўсиқларни бартараф этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги Фармони бу борадаги ислоҳотларнинг янги босқичини бошлаб берди.

Мазкур фармонга кўра, барча назорат органлари томонидан ҳар йили ёки иккى йилда бир марта режали текшириш ўтказиш имконини чеклаб, тадбиркорларни текширишга ортиқа вақт сарфлашининг олдини олишига ва улар ўзининг асосий фаолияти билан шугууланишига кўпроқ имкониятига хизмат қиласи.

Шунингдек, Фармонда тадбиркорлик субъектларининг молия-хўжалик фаолиятини режали текширишларда фаткатина охирги таъсирига кўзатилган жинонг ишлар бўйича ҳўжалик юритувчи таъсирига кўзатилган жинонг ишларни келиб олинига олишига мустасно) текширишга кўзатилган жинонг ишларни келиб олинига олишига мустасно) текшириш жараённида уларнинг ҳуқуқларни таъминланшишига кафолат яратади.

Энг муҳими, ушбу ҳуқуқатда тадбиркорлик фаолиятига иқтисодий таъсирига кўзатиладиган молия-хўжалик фаолияти билан боғлиқ бўлмаган, яъни бухгалтерия ва бошқа ҳуқуқатларни ўрганиши талаб этмайдиган режали текширишларни муддати 10 календар йонидан ошмаслиги бўлиглаб кўйилганини ҳам алоҳида таъкидлаш жоиз.

Мазкур молия-хўжалик фаолияти билан боғлиқ бўлмаган яъни бухгалтерия ва бошқа ҳуқуқатларни ўрганиши талаб этмайдиган режали текширишларни муддати 10 календар йонидан ошмаслиги бўлиглаб кўйилганини ҳам алоҳида таъкидлаш жоиз.

Айтиш керакки, белгилан-

Шунингдек, Фармонда тадбиркорлик субъектларининг молия-хўжалик фаолиятини режали текширишларда фаткатина охирги таъсирига кўзатилган жинонг ишлар бўйича ҳўжалик юритувчи таъсирига кўзатилган жинонг ишларни келиб олинига олишига мустасно) текшириш жараённида уларнинг ҳуқуқларни таъминланшишига кафолат яратади.

Бундан ташқари адолатли

пинг замонда кечишининг асосий мезони, бу жаённинг даврийлиги, чексизлигини ифода этиди, деб қайд этилган.

Замон ҳақида сўз юритилганда эса, унинг чексизлиги этироф этилади.

Айтиш керакки, “вақт” атаси кенг маънени англолади. Хўш, юридиқ адабийтларда кўлланадиган вақт тушунчалиси қандай изоҳланади? Мазкур ҳуқуқий атаманинг муҳиятини англашда аввало, унинг фалсафадаги замон ва макон тушунчалари билан узвий боғликлигига эътибор қаратиш лозим.

Изоҳи лугатларда вақт — оламнинг муҳим атрибутиридан бирни бўлиб, макон-

(Давоми учинчи бетда)

Маълумки, инсоннинг камолотга эришишида тинч-тотув, аҳоли оиласидаги муҳит ўрин тутади.

Зоро, совлом фикрли, ота-онанинг ҳар жиҳатдан қўллаб-қувватлашни ҳис қилган ва шундан куч олган фарзандлар келажакда ишончини оқлашта даракат қилишади.

Hiziq va majburiyat

Фарзанд камолоти

ота-она зиммасига алоҳида масъулият юклайди

Айтиш керакки, Оила кодексининг 96-моддасида ота-она вояга етмаган болаларига таъминот бериси

шартлини келиб олинига олишига мустасно) текшириш жараённида таъминланшишига кафолат яратади.

Шунингдек, Жинонг кодексининг 122-моддасига биноан маддий ёрдамга мухтож бўлган вояга етмаган ёки меҳнатга лаёқатсиз шахсни маддий таъминлашдан бўйин

(Давоми тўртнинчи бетда)

ЭЪЛОН!

**Умумий юрисдикция судларининг судьяси лавозими захирасига
хужжат топшириш истагини билдирган фуқаролар
ДИҚКАТИГА**

Умумий юрисдикция судларининг судьяси лавозими захирасига куйидаги талаблар асосида хужжат топширилади: Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2012 йил 29 декабрдаги Ф-3949-сонли Фармойиси билан тасдиқланган "Ўзбекистон Республикаси Президенти хузуридаги Судьяларни танлаш ва лавозимларга тавсия этиш бўйича олий малака комиссияси тўғрисида"ти Низомнинг 8-бандига кўра, судьялик лавозимларига биринчи марта тайинланадиган номзодлар захирасига тайёргарлик кўрган, катта ҳаётти тажрибага, бенуқон обўр-эътиборга эга, ўттис ёшдан чикк бўлмаган, олий юридик маълумотли, юри-

Ўзбекистон Республикаси**Олий суди:**

Ўзбекистон Республикаси Олий суди раисининг биринчи ўринbosари, 1 нафар раис ўринbosари ва 4 нафар судьялик лавозимлари;

Ўзбекистон Республикаси**Харбий суди:**

Ўзбекистон Республикаси Харбий судининг 5 нафар судьялик, округ ва худудий харбий судларнинг 2 нафар раислик лавозимлари;

Корақалпостон**Республикаси:**

Корақалпостон Республикаси жиноят ишлари бўйича Олий суди раисининг ўринbosари, 2 нафар судьялик, туман (шахар) судларнинг 2 нафар раислик ва 1 нафар судьялик лавозимлари;

Корақалпостон Республикаси фуқаролик ишлари бўйича туманларо судининг 1 нафар судьялик лавозими;

Андижон вилояти:

Жиноят ишлари бўйича Андижон вилояти туман (шахар) судларнинг 2 нафар раислик ва 1 нафар судьялик лавозимлари;

Фуқаролик ишлари бўйича Андижон вилоят судининг 3 нафар судьялик, туманларо судларнинг 2 нафар раислик лавозимлари;

Бухоро вилояти:

Фуқаролик ишлари бўйича Бухоро вилоят судининг раиси, 4 нафар судьялик ва туманларо судларнинг 4 нафар раислик лавозимлари;

Жиззах вилояти:

Фуқаролик ишлари бўйича Жиззах вилояти туманларо судларнинг 4 нафар раислик лавозимлари;